

SLOVENSKI OBRTNIK

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca.

Cena za celo leto K 6.—
za pol leta K 3.—
za četrt leta K 1.60

Glasi lo

„Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug“

Cena oglasom: Tristopna pettivrsta: 1 krat 12 vin., 2 krat 10 vin.,
3 krat 8 vin., za večkrat primeren popust.

Rokopisi se pošiljajo uredništvu „Slov. obrtnika“ v Ljubljani, Tržaška cesta 33, naročnina in oglasi pa naslové: Engelbert Franchetti v Ljubljani, Jurčičev trg 3.

Št. 13.

V Ljubljani, dné 1. julija 1906.

Leto I.

Naročniki, storite svojo dolžnost in poravnajte naročnino! Prosimo vsakega, da se posluži priložene nakaznice in gotovo pošlje do 10. julija denar za celo leto ali za pol leta, ako je za prvo polovico že plačal. Ob sklepu prvega polletja moramo poravnati račune, toda v blagajni ni denarja radi brezbržnosti naročnikov.

Po prvem polletju.

Upravništvo edinega glasila za slovenske obrtnike smatra za svojo dolžnost, da po polletnem obstanku „Slovenskega Obrtnika“ poroča o tega stanju. Upravništvo ni ravno poklicano govoriti o resnični potrebi slovenskega obrtnega glasila, toda ker se ima s financijelnimi težkočami boriti, smatra popolnoma namestu in za svojo dolžnost, da opozori one obrtnike, ki sprejemajo glasilo, ne da bi plačevali naročnine in pa one — zavedne obrtnike, ki zelo radi na občnih zborih in shodih ugovarjajo vsakemu napredku in vsakemu predlogu, ki bi utegnil obrtnikom bodisi v gospodarskem ali pa v drugem vprašanju kaj koristiti, — naj store svojo dolžnost napram listu. Mnogo takih, ki se štejejo med — zavedne obrtnike in mnogo takih, ki zavzemajo razna odlična mesta, na katerih jim je dolžnost, obrtnemu stanu kaj koristiti in delovati na to, da se obrtni stan organizira in zaveda svojih dolžnosti, je vrnilo „Slovenskega Obrtnika“ z opazko: se ne sprejme. Če taki obrtniki, ki so našli zaupanje pri obrtnikih, da so jim pripomogli do častnih mest, vračajo svoje lastno glasilo v katerem bi našli večkrat šele pravo vzpodbudo do kolegijalnosti, do zavednosti in raznih drugih upravičenih zahtev, ki bi jih morali zastopati na javnih mestih, niso vredni, da se jih v bodoče zopet voli v javna zastopstva. To smo omenili le raditega, ker smo popolnoma opravičeni od obrtnikov, ki zavzemajo javna mesta, zahtevati, da v prvi vrsti naše glasilo ne le financijelno, ampak tudi moralno s sodelovanjem podpirajo.

Ob tej priliki naj še omenimo o sodelovanju obrtnikov pri listu. Izmed toliko in toliko tisoč obrtnikov na Kranjskem smemo le dva ali tri prištevati med stalne sotrudnike „Slov. Obrtnika“, iz česar se dá sklepati, da ostali obrtniki nimajo nobenih težav, nobenih zahtev in nobenih obrtnemu stanu koristnih idej. Žalostno je ali žalibog gotova resnica. Iz tega je ravno razvidno, kako se pri nas na Kranjskem obrtniki zavedajo svojih dolžnosti in poslužujejo svojih pravic. „Slovenskega Obrtnika“, ki se je ravno radi tega

ustanovil, da je obrtnikom dana prilika v svojem lastnem glasilu razvijati svoje misli, izražati svoje težave, zahteve, želje in staviti razna vprašanja, je prepuščen glede vsebine edino le usodi uredništva, ki ima pa tudi težavno stališče, ker mu niso na razpolago vedno zanimivi in splošno obrtniškem stanu koristni članki, zlasti pa članki strokovnega značaja.

Priznано je, da imamo pri nas na Kranjskem jako dobro strokovno izobražene obrtnike, ali ne bi bilo umestno, da bi taki obrtniki v svoji stroki pisali strokovne članke, ter storili s tem ne le dobro delo našemu glasilu, marveč koristili bi z njimi mnogo svojim stanovskim tovarišem, sami bi si pa pridobili spoštovanje in hvaležnost svojih tovarišev in ugled vsih obrtnikov. Toraj na delo strokovno izobraženi obrtniki kakor tudi drugi obrtniki, ki imate svoje nazore bodisi v gospodarskem ali socijalnem življenju.

Da pa podam cenjenim naročnikom natančno sliko upravništva „Slovenskega Obrtnika“, moram omeniti, da se razpošilja približno 900 iztisov „Slovenskega Obrtnika“. Razpošilja se ga seveda le tistim, ki niso prve, druge ali tretje številke vrnili. Od teh 900 naročnikov, ako jih smemo tako imenovati, je do danes plačalo naročnino in sicer 53 celoletno, 140 polletno in 26 četrtletno, to je skupaj 218. Približno 681 pa do danes niso vrnili lista, niti vplačali naročnine.

Račun za prvo polletje izkazuje.

Dohodkov:

1. Naročnina lista	K 789.30
2. Preplačilo 20 v.	20
3. Darila obrtnih zadrug	90.—
4. Posojilo deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug	281.07

Skupaj dohodkov . . . . . K 1160.57

Izdatkov:

1. Znamke za list	K	338.—
2. Razpošiljatev lista	"	254.80
3. Honorar uredniku	"	300.—
4. Tisk lista na račun	"	200.—
6. Razni upravni stroški	"	67.77
Skupaj izdatkov		K 1160.57

Dohodki . . . . . K 1160.57

Izdatki . . . . . " 1160.57

Ostane dne 30./6. gotovine . . . . . K 0000.00

Poleg tega pa upravništvo dolguje:

Tiskarni . . . . . K 992.95

Na honorarju za članke . . . . . " 67.—

Tiskarni . . . . . " 27.50

Skupaj . . . . . K 1087.45

katera svota bi se lahko poravnala, ako store naročniki svojo dolžnost ter vpošljejo naročnino; raditega si dovoljuje upravništvo današnji številki priložiti pošne nakaznice in prosi cenjene naročnike, naj čimprej vpošljejo zaostalo naročnino, one naročnike pa, ki so že za prvo polovico leta svojo naročnino poravnali, se pa prosi, da blagohotno pošljejo svoj znesek za drugo polovico leta. Žalostno bi le bilo, ko bi slovenski obrtniki na Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in Goriškem ne mogli vzdržati svojega glasila. Podatki o dohodkih in stroških naj spodbujajo obrtnike in jih spomnijo, kaj imajo storiti, da se vzdrži edino slovensko obrtniško glasilo.

O dokazu usposobljenosti.*)

Govoreč v naslednjem o dokazu usposobljenosti, nam je pred očmi dokaz usposobljenosti, v kolikor se nanaša na obrtne obrate, to je v kolikor pride v poštev za industrijo, trgovino in obrt. V čem obstoji dokaz usposobljenosti? Dokaz usposobljenosti obstoji v tem, da se na temelju postavnih določb od oseb, ki hočejo kako pravilo izvrševati kakor obrt t. j. izvrševati kako opravilo trajno in redno z namenom, da skrbe za potrebe drugih proti plačilu, zahteva, da, predno prično z izvrševanjem, izpričajo zadostno izurjenost za tako opravilo. Teoretično vzeto utegne biti dokaz usposobljenosti ali formalen ali neformalen. Formalen je tedaj, kadar je v zakonu natanko določeno, na kakšen način je dokazati usposobljenost. Oblastvo, kateremu se je izkazati z dokazi, v tem primeru nima nikake svobodnosti, držati se mora strogo tega, kar veli zakon. Neformalen je dokaz usposobljenosti tedaj, kadar je dovoljeno oblastvu, da presoja po svoji razsodnosti in po lastnem preudarku, ali je oseba, ki želi pričeti na svoje ime in na svoj račun kakšno obrtno podjetje, zato usposobljena ali ne. Obe vrsti dokaza usposobljenosti najdemo v naših obrtnih postavah. Dočim je pri takozvanih rokodelskih obrtih, kakor so krojaški, čevljarski, mizarski obrt i. dr. dokaz usposobljenosti popolnoma formalen in je osebam, ki oglase tak obrt, dokazati z izpričevali učnega mojstra in mojstra-delodajalca, da so se svojega obrta učili predpisano dobo in so poslej določeni čas v tem obrtu delali prak-

tično kot pomočniki, je na drugi strani na primer pri obrtih, ki jih običavajo izvrševati ženske, vzemimo za zgled žensko krojaštvo, obrtnemu oblastvu na voljo dano, da po svojem preudarku presodi, ali je oseba, ki oglasi obrt „žensko krojaštvo“, zadostno izurjena, da prične obrtovati samostojno.

Kdaj in komu je donesti dokaz usposobljenosti? Dokaz usposobljenosti je donesti tedaj, kadar kdo hoče pričeti obrtovati samostojno, to se pravi, kadar hoče prevzemati na svoje ime in na svoj račun izvrševanje gotovih opravil tako, da mu izvrševanje postane stalen posel, njegov poklic, ki naj ga preživlja. Brezplačno izvrševanje del ni obrtovanje. Z dokazom usposobljenosti se je izkazati onemu obrtnemu oblastvu, ki je pristojno, sprejeti obrtno zglasilo. Obrtna oblastva so na deželi okrajna glavarstva, v mestih z lastnim statutom, kakor v Ljubljani, pa mestni magistrat. Dokaz usposobljenosti je donesti le za one obrtne stroke, za katere zakon izrečno predpisuje dokaz usposobljenosti.

Kakšen namen ima dokaz usposobljenosti? Predno odgovorimo na to vprašanje, bodi poudarjeno, da je o dokazu usposobljenosti mogoč govor šele tedaj, kadar je gospodarski razvoj že dosegel višjo stopinjo. Vprašanje o dokazu usposobljenosti se ventilira šele ob času, ko je obrtnost že znatno napredovala. Misliti moramo na čas, ko so se gotovi sloji vrgli na to, da skrbijo za potrebe drugih iz poklica, da delajo le po naročilu in za prodajo. Vprašanje postaja pereče ob času, ko se obrtne stroke ločijo in se giblje vsak obrt v mejah svojega delokroga. Ob takem času prično obrtniki iste stroke čutiti, da jih veže skupnost interesov, ob takem času se vzbudi stanovska zavest, hkrati pa skrb in briga za stanovsko blagostanje. Raz to stanovsko stališče sodeč bode imela zahteva po dokazu usposobljenosti predvsem namen, da se z določitvijo in uvedbo dokaza usposobljenosti zavaruje obrt proti elementom, kateri bi vsled svoje nesposobnosti s slabim delom na eni strani škodili ugledu in veljavi vsega stanu, na drugi strani pa kvarili cene, ker bi delali, nepoznajoč pravih stroškov izdelovanja in pa nabave, cenejše, kakor morejo in hočejo drugi stanovski tovariši. V poštev pride nadalje stanovski egoizem, ki gleda težko, da bi izvrševali samostojno obrt — tako ali tako — ljudje, ki si niso po običajni poti kot vajenci, pomočniki, poslovodje pridobili nikake pravice, da jim postane gotov obrt vir trajnega zaslužka. Ne smemo pa končno prezreti še enega momenta, okolnosti, da je zahteva po donosu dokaza usposobljenosti gotovo vsekakor nekak jez, nekaka meja, ki varuje boljše ali slabše, da se število ene vrste obrtnikov ne pomnoži preveč. In namnožitev pripadnikov ene obrtne stroke gotovo ni v interesu obrtnikov te stroke, kajti če je stan prenapolnjen, se hitro pokažejo slabe posledice: poostrena konkurenca, redkejša delovne prilike in znatni izpadki za služka.

In kaj je z javnimi oziri pri dokazu usposobljenosti? Iz javnih ozirov ima uvedba dokaza usposobljenosti namen, da se iz ozirov na javno dobro in blagostanje, na red, varnost in zdravje izvrševanje gotovih opravil iz poklica pridržijo le ljudem, ki imajo za to potrebno zmožnost. Država prevzame nekako skrb, da državljanji ne trpe škode vsled slabega dela nesposobnih oseb.

Kdaj je zahteva po uvedbi dokaza usposobljenosti izvedljiva? Ker dokaz usposobljenosti v svojem bistvu obstoja v tem, da se vsak, ki hoče nanovo nastopiti kakšen obrt, izkaže na predpisan način, da si je pridobil potrebne zmožnosti in izurjenosti za obrt, ki ga namerja izvrševati

*) Ta članek ponatiskujemo v začetku iz „Slov. trgov. Vestnika“ II. let. in mu bomo pozneje priklopili določbe nove obrtne reforme v tem oziru, kajpada, če bo do takrat že v državnem zboru — sprejeta. Uredn.

je uvedba dokaza usposobljenosti seveda mogoča šele takrat, kadar se je obrtno delo razločilo v posamezne stroke. Dokaz usposobljenosti je vedno individualen, to je poseben za vsako obrtno stroko ali vsaj za sorodne stroke. V mnogovrstnosti obrtov je dosežna strokovna izobrazba le za posamezen obrt ali kvečjemu za nekaj sorodnih obrtov s podobnimi opravili. Dokaz usposobljenosti nujno predpostavlja razporeditev obrtov z odkazanim delokrogom, pravzategadelj pa za obrte v ožjem pomenu besede pomenja vtesnitev v svobodnem gibanju in prenehanju iz enega obrta v drugi. Istočasno izvrševanje več obrtov po eni osebi dela velike težkoče, če se vztraja pri zahtevi, da je za vsak obrt donesti poseben dokaz usposobljenosti. Običajno je zategadelj, da se v zakonu dovolijo izjemne olajšave v ozirah vrednih primerih za osebe, ki bi rade združile s svojim obrtom še drug soroden obrt.

Kako je dokazati usposobljenost? Načini so različni. Ponajveč je v navadi, da se zahteva dokaz o dovršeni učni (vajenški) dobi z učnim izpričevalom ali učnim pismom, ki ga izda učni gospodar ter ga poveri pristojno županstvo in obrtna zadruga. Pri tem ima učni mojster ali končno in edino odločitev, to se pravi, da on po preteku dogovorjene učne dobe izda potrdilo o prebiti učni dobi. Ob taki uredbi dokaz usposobljenosti bolj nagiba na dokaz uporabe kakor pa na izpričbo znanja in sposobnosti. Ali pa je stvar taka, da po preteku učne dobe zadane vajenca ali učenca dolžnost, da se podvrže posebni izkušnji pred določeno komisijo strokovnjakov. Tej dolžnosti zadosti navadno na ta način, da napravi pod nadzorstvom odkazano mu delo. Poleg dokaza o prebiti učni dobi se redno zahteva še dokaz o primerni pomočniški dobi, to je potrdilo, da je dotičnik delal določen čas kot pomočnik pri upravičenem mojstru-delodajalcu. Ta dokaz se donaša s takozvanim pomočniškim (delavskim) izpričevalom, ki naj izpriča, da si je dotičnik svojo izurjenost in svoje znanje, ki si ga je pridobil kot vajenec, izpopolnil v praktičnem delu. Po končani pomočniški dobi po navadi ni več ovire za osamosvoje. Ponekod se pač zahteva še takozvana mojstrska izkušnja, ki je bila zlasti ob času cehov v navadi. Potem, ko je bila končana učna doba in so potekla pomočniška leta, se je bilo še podvreči mojstrski izkušnji pred komisijo, ki jo je določal cehovski red. Namesto dokaza, da se je kdo izučil v kakem obrtu in delal predpisani čas kot pomočnik, more stopiti tudi izpričevalo o dovršeni strokovni šoli, ki ali učno in pomočniško dobo popolnoma nadomesti ali pa provzroči, da se primerno skrajša pomočniška doba.

Po teh splošnih izvajanjih o dokazu usposobljenosti preidemo k razgovoru o dokazu usposobljenosti, kakor obstoja v Avstriji. Postavne določbe o tem nam je iskati v obrtnem redu.

Važne rzsodbe obrtnih sodišč.

LXIV.

Ako pomočnik pozivlje učenca, naj delo, katero mu je delodajalec odkazal, da ga izvrši, odloži, dokler ne bo imel časa za to, je tako ravnanje smatrati za zavajanje k nepokornosti proti mojstru, ki upravičuje po § 82 o. r. takojšnjo odpustitev pomočnika.

Tožnik, ki je bil pri tožencu v službi za pekovskega pomočnika, zahieva povrnitev mezde za 14dnevni odpovedni rok, ker ga je toženec odpustil brez odpovedi.

Odpustitev se je zgodila, ker je toženi delodajalec učencu naročil, naj na prostem stoječo moko, ki je bila v nevarnosti, da se pokvari, spravi takoj pod streho, na kar je tožnik pozval učenca, naj sedaj opravi svoje navadno delo in moko spravi na varno šele, kadar mu bo čas dopuščal.

Tožba se je zavrnila.

Razlogi: Dokazano je, da je toženi delodajalec naročil vajencu, naj spravi v hišo več žakljev moke, ki so stali na cesti izpostavljeni dežju, torej v nevarnosti, da se pokvari, na kar je pomočnik pozval učenca, naj se ne pokori in stori, kar mu je mojster ukazal, šele, kadar bo imel čas za to. Čeprav se je tožnik zagovarjal, da je učencu le zato tako dejal, ker je menil, da moko še pozneje spravi v varnost, dočim je bilo delo, katero je učenec že pričel, neodložno, je sodišče tožnikov poziv smatralo vendar za zavajanje v nepokornost napram delodajalcu in dosledno za vzrok odpustitve po § 82., črki f obrtnega reda, ker je tožnik vedel, da je tožencu zaradi preteče škode na tem, da pride moka na varno, in ker bi bil delodajalec sam, ne pa tožnik moral trpeti škodo, ki bi bila utegnila nastati, ker je tožnik vajenca odvrnil od odkazanega dela.

LXV.

Imetnik obrta ni upravičen odtegniti več kakor za en mesec zaostale prispevke za bolniško blagajno od mezde (§ 36. zakona o zavarovanju proti boleznim). Jamstvo delavca za poškodovane stvari (§ 1294., 1295. o. d. z.).

Tožniku, ki je bil pri tožencu v službi za brivskega pomočnika, je toženec ob izstopu iz službe dne 9. jan. 1901 odtegnil znesek 6 K 40 h, ker je bil z doneski za bolniško blagajno zastal za osem mesecev, in pa nadaljni znesek 2 K kot povračilo za razbito steklenico za olje.

Tožnik zahteva plačilo tega zneska, dočim predlaga toženec zavrnitev tožbe.

Toženec je bil obsojen na plačilo delnega zneska 5 K 60 h, tožnik pa z zahtevkom za preostali znesek zavrnjen.

Razlogi: Po § 36. zakona z dnê 30. marca 1888 l., drž. zak. št. 33, je delodajalec upravičen, doneske za bolniško blagajno za svoje uslužbenice, izvzemši ono tretjino, katera ne zadane njega, ob vsakem rednem izplačilu mezde odtegniti v onem znesku, ki razmerno pride na vsakokratno mezdo. Ako se delodajalec te pravice pri kakem izplačilu ne posluži, sme po odstavku drugem navedenega zakonskega mesta ob poznejših izplačilih odtegniti si zaostale doneske le v toliko, kolikor ne presega enega meseca.

Potemtakem se sme toženec, ker je mezdo izplačeval vsak mesec, odtegniti le na zadnji mesec odpadajoči donesek v znesku 80 h, v kar mora tožnik privoliti, na prejšnja mesečna izplačila odpadajočih doneskov v skupnem znesku 5 K 60 h pa ne more več odtegniti, ker je ta terjatvena pravica s potekom roka po § 1449. o. d. z. ugasnila.

Kar se pa tiče odtegljaja v znesku 2 K za razbito steklenico, je pripomniti, da je vzrok poškodovanja iskati v nezadostni pazljivosti in vestnosti tožnika, ker je sam priznal, da je steklenico vsled neprevidnosti ubil, ko je brisal prah.

Dolžnost tožnika, povrniti škodo, utemeljuje v zmislu § 1294. in 1295. o. d. z. njegova krivda. zategadelj je odtegljaj v znesku 2 K, kateremu se ni oporekalo, opravičen, ker so se izpolnili pogoji § 1438. o. d. z.

LXVI.

Ob sprejetju pomožnega delavca izrečenih besed delodajalca „prememba se izvrši, ko pride drugi“ ni smatrati za dogovor, ki preminja določbe obrtnega reda o odpovednem roku. § 915. o. d. z.

Tožnik Karol M. navaja, da je dné 7. avgusta 1900 vstopil v službo pri tožencu gostilničarju Francu W. kot donašalec jedil proti mesečni plači 32 K in hrani ter proti 14dnevni odpovedi. Ker ga je toženec dne 20. sept. 1900 brez vzroka odpustil, zahteva od njega odškodnino za 14dnevni odpovedni rok.

Toženec, ki predlaga zavrnitev tožbenega zahtevka, pred vsem prereka, da je bil dogovorjen 14dnevni odpovedni rok, ker je ob sprejemu v službo tožniku dejal, da se „sprememba izvrši, ko pride drugi“.

Sodišče je ustreglo tožbenemu zahtevku.

Razlogi: kar se pred vsem tiče dogovora glede odpovedi, o katerem je govoril toženec, je pripomniti, da so besede toženca „prememba se izvrši, ko pride drugi“ tako nedoločne in nejasne, da sodišče ne more najti v njih tako določnega dogovora o odpovednem roku, da bi mogel premeniti določbo § 77, obrtnega reda, marveč je moralo sodišče z ozirom na § 915. o. d. z. smatrati, da sploh ni bilo posebnega dogovora glede odpovednega roka in da torej v pričujočem primeru velja postavni 14dnevni odpovedni rok, kakor ga določa obrtni red.

LXVII.

Ako podjetnik sprejme pomožnega delavca v službo z besedami „poskusiti hočem z Vami za 8 dni“, je tak sprejem smatrali za poskušnjo in je tekom 8dnevnega poskusnega roka dopustna takojšnja odpustitev iz službe.

Tožbo na odškodnino za odpovedni rok je sodišče zavrnilo.

Razlogi: Po tem, kar so pričé pod prisego izpovedale, je dokazano, da je toženec ob sprejemu v službo dejal tožniku: „Poskusiti hočem z Vami za osem dni“. S temi besedami je toženec nedvomno in tudi za tožnika dovolj jasno povedal, da ima namen, tožnika le za poskušnjo za omenjeni čas vzeti v delo. Tožnik je vstopil v službo pri tožencu in se s tem zadovoljil s pogojnim sprejemom na poskušnjo.

Ker pa dogovor na poskušnjo upravičuje vsak čas takojšnja odpustitev iz službe brez odpovedi, je zahteva tožnika, naj ga toženec odškodni za čas odpovednega roka, neutemeljena in je bilo torej tožbo zavrniti.

LXVIII.

Če odvede nadzornik iz delavnice delavko, ki se je sprijela s tovarišico, s tem še odvedena delavka ni odpuščena iz službe.

Tožnica, ki je opravljala v papirnici toženca službo odbiralke, se je med delom sprla in sprijela z neko tovarišico, zato jo je nadzornik odvedel iz delavnice.

Ko so ji pozneje podali odpoved, je ni hotela sprejeti, češ, da že v tem tiči odpustitev, ker jo je nadzornik odvedel iz delavnice; nato je tožila na odškodnino za čas odpovednega roka.

Tožbeni zahtevk je sodišče zavrnilo.

Razlogi: Če je nadzornik odvedel delavko iz delavnice, je to storil le zato, da ohrani mir in red, nikakor pa tega ravnanja ni smatrati za takojšnjo odpustitev, katera nadzorniku sploh ni pristojala. Tožnica je marveč sama izstopila iz službe, ne da bi se držala 14dnevne odpovedi, zategadelj ji tudi ne gre odškodnina po § 84. o. r.

LXX.

V delovno pogodbo se morejo sprejeti tudi določbe, ki niso v tovarniškem redu ali so z določbami tovarniškega reda v nasprotju.

Tožbo pomožnega delavca na odškodnino za izgubljeno mezdo ob času odpovednega roka je sodišče zavrnilo.

Razlogi: Če se delovni red, ki je v skupnih delovnih prostorih nabit, dá na vednost vstopajočemu delavcu in potem delavec prične z delom, je s tem zvezana pravna posledica, da je delovni red poslej smatrati za delovno pogodbo, sklenjeno pod pogoji, ki so v njem navedeni. Vendar pa je dopusten dogovor med delavcem in delodajalcem, ki se razlikuje od teh splošnih pogodbenih pogojev, ali v celoti ali pa le v nekaterih točkah, ker zakon ne izključuje takega dogovora na nobenem mestu in ker § 88. a o. r. ne določa, da izdani delovni red veže delavca in delodajalca za vsak primer brez razlike, marveč prepušča § 77. o. r. določitev delovne pogodbe dogovoru strank, ne da bi določal izjemo v primeru, če se je izdal delovni red.

Ugovor tožnika, češ, da delovni red, ki se mu je prečital, določa 8dnevni odpovedni rok in da zategadelj dogovor, različen od delovnega reda, nima veljave, je napačen, kajti tožniku se je ob vstopu v službo na jasen način povedalo, da ni nikake odpovedi, torej glede odpovedi določbe delovnega reda ne veljajo. Tožnik, ki je nato brez ugovora pričel z delom, se je torej v splošnem zadovoljil z delovnim redom, glede odpovednega roka pa s posebnimi pogoji, katere je stavil delodajalec.

Redni občni zbor

„Deželne zveze kranj. obrtnih zadrug v Ljubljani“

se vrši v četrtek, dne 5. julija 1906 ob 3. uri popoldne v restavraciji hotela „Ilirija“ v Ljubljani z naslednjim dnevnim redom: 1. Nagovor načelnika. 2. Odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo računskih preglednikov. 7. Določilo prispevkov za l. 1906. 8. Predlog za ustanovitev obrtnega sodišča v Ljubljani. 9. Raznoterosti. Ker je občni zbor zelo važnega pomena, se prosi častite gospode zastopnike (delegate) obrtnih zadrug, da se občnega zbora polnoštevilno udeleže. — V Ljubljani, dne 25. junija 1906. — Ivan Kregar, t. č. nač.

Obrtniške vesti.

Krojaško strokovno učilišče v Ljubljani naznanja, da prične tečaj za prikrojavanje moških oblačil dne 16. julija t. l. Pojasnila daje in oglase sprejema: Alojzij Kunc, strokovni učitelj v Ljubljani.

Uradni list c. k. trgovskega ministrstva za trgovsko in obrtniško upravo. Od začetka t. l. izhaja v Manz-ovi dvorni-založni in vseučiliščni knjigarni na Dunaju „Uradni list c. kr. trgovskega ministrstva za trgovsko in obrtniško upravo“.

Temu listu Je namen, priobčiti vse važne dogodke na širokem polju obrtniške uprave obrtnim oblastvom, pa tudi drugim uradom in korporacijam, kateri se ukvarjajo z obrtniškim zadevam, kakor trgovskim in obrtniškim zbornicam, obrtniškim zadrugam in njih zvezam. Najdejo se tedaj v tem listu novi zakoni, ukazi, razsodbe in razpisi, ki se tičejo obrtniške uprave, pa tudi razprave in druga naznanila, katerih znanje je važno za obrtnike in njihove zadruge in zveze.

Zato se nujno priporoča zadrugam in zvezam, da naročijo ta uradni list v svojo rabo in v rabo združnih članov, ki se hočejo poučevati o stanju obrtnega zakonodajstva in o praksi obrtnih oblastev.

Naročnina za celo leto K 7. Izhaja po potrebi, kakor razsodi c. kr. trgovsko ministrstvo.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani poroča: Po obojestranskem sporazumljenju se razreši zveza med družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani in med tovarnarjem g. Jebačinom s 30. junijem t. l. in s 1. julijem prevzame založništvo družbine kave tvrčka Ivan Perdan v Ljubljani, ki je naši družbi z vžigicami bila do danes v tako ogromno korist. Dvajsettisočštiristo (20.400) kron imamo namreč v vsem to trenutje od nje. — Slovenci! Po pravici so se Vam priljubile naše vžigice in prepričani smo, da Vam prav tako ugodno dojde kava, ki Vam jo preskrbi Vaš stari zaupnik — ta naš novi podjetnik. Zato pričakujemo, narodne gospodinje, da vsaka Vas, ki zaneti z našimi vžigicami, postavi ob enem na ognjišče od imenovanega dneva naprej tudi to našo novo kavo. Vaša omizja naj bodo naša omizja; narodna iskra iz Vaše hiše bodi našemu rodoljubju v plamen.

Seja šolskega odbora obrne nadaljevalne šole dne 27. maja 1906. Prisotni: načelnik župan Ivan Hribar, dr. R. Praxmarer, Jakob Dimnik, Fran Grošelj, Engelbert Franchetti, člani, Fr. Govekar, zapisnikar in poročevalec.

Podnačelnikom šolskega odbora se izvoli šolski vodja Jakob Dimnik. — Proračun za l. 1906 izkazuje stroškov 9261 K 13 h in dohodkov 8820 K, torej primankljava 441 K 13 h, ki se pokrije s povišanjem prispevka države. — E. Franchetti predlaga, da se polaga proračun ne le v nemškem, nego tudi v slovenskem jeziku. Načelnik to obljublja. — Bivšim članom šol. odbora: dr. R. Junowiczu, ravnatelju Iv. Šubicu, M. Kuncu in ces. svetniku Iv. Murniku se izreče zahvala. Jakob Dimnik se pritožuje, da se za zadnje polletje še niso izplačale učiteljem nagrade. Načelnik pojasnjuje, da je zamude kriva ponesrečena akcija za združitev vseh obrtnih (t. j. pripravljanih 3 šol z nadaljevalnico) ljubljanskih šol. Dež. odbor zato svojega prispevka še ni izplačal. — E. Franchetti želi kmalu zopet sejo, da bode staval predloge gledê nekaterih prememb v učnem načrtu za te šole. Sedaj se na nadaljevalnici poučuje večina predmetov v nemščini, dasi je vajenci niso sposobni. Tudi se vsi vajenci uče istih predmetov, dasi bi se morali ločiti po obrtih, da bi se poučevali strokovno. Vajenci zato nimajo veselja niti posebne koristi od dosedanjšega pouka, ki je uravan po splošni šabloni brez ozira na lokalne razmere. Naj bi se zato tudi drugi člani zanimali za učni načrt, da se v prihodnji seji sklene, kar je za ljubljanske razmere potrebno. Na koncu šolskega leta pa naj bi se prirejale razstave vajeniških del. — Načelnik obljublja, da pošlje vsem članom statut in učni red ter pričakuje predlogov za prihodnjo sejo. — Nato se seja zaključi.

Desetletnica županovanja ljubljanskega župana Ivana Hribarja. V torek dne 19. junija se je ob priliki desetletnice županovanja gospoda župana Ivana Hribarja poklonila deputacija ljubljanskih združnih načelnikov, in sicer naslednjih: načelnika zadruge gostilničarjev gospoda Ivana Tostija, načelnika krojaške zadruge gospoda Franca Jeločnika, načelnika zadruge čevljarjev gospoda Alojzija Erjavca, načelnika deželne zadruge izdelovalcev sodavice gospoda Gašperja Bolteta, načelnika deželne zadruge brivcev gospoda Mate Valentiča, načelnikovega namestnika zadruge slikarjev in pleskarjev, gosp. Franca Stareta, odbornika zadruge urarjev gospoda Milkota Krapeša in načelnika deželne zadruge dimnikarjev gospoda Ivana Verhovca.

Deputacijo je vodil starešina združnih načelnikov gospod Ivan Tosti, ki je gospoda župana približno tako nagovoril: Velečastiti gospod župan! Navzoča deputacija ljubljanskih obrtnih zadrug si usoja Vam, preblagorodni gosp. župan,

poleg že toliko drugih častitk pridružiti še svoje. Gosp. župan ste se kot načelnik magistrata in načelnik obrtne oblasti prve instance v teku desetletnega županovanja vedno izkazali kot prijatelj obrtnikov, Vi ste z nami čutili in delovali, vporabljali ste vso svojo zmožnost, znanost in moč v korist obrtnega stanu. Imel sem priliko z Vami občevati in posredovati v obrtnih zadevah, še preden ste bili župan stolnega mesta Ljubljane in priznati moram, da ste bili prej kakor slej vedno naklonjeni obrtnemu stanu. Stali ste prej kot občinski svetnik in zdaj kot župan na strani obrtnikov z dobrimi nasveti in z vsestranskim delovanjem v prid in korist obrtnega stanu.

Velečastiti gospod župan! Besede, ki jih Vam danes govorim, ne prihajajo edino le iz mojega srca, temuč iz src navzočih zastopnikov ljubljanskih obrtnih zadrug in iz src velike, velike večine ljubljanskih obrtnikov. Želeč Vam, da ne bi samo še deset let, marveč še mnogo, mnogo vrsto let Vas Vsegamogočni ohranil na čelu ljubljanskega mesta v splošno korist vseh obrtnikov prosim tudi, da se v bodoče pri oddaji javnih del in pri podeljevanju koncesij ozirate na domačine in ljubljanske obrtnike. Upam, da boste, velečastiti gospod župan, upoštevali naše želje.

Vas, navzoče načelnike, v katerih imenu sem govoril pa pozivljem, da z menoj zakličete ljubljanskemu županu trikratni Slava!

Gospod župan je odgovoril približno takole. Zahvalujem se gospodom načelnikom in govorniku gospodu Tostiju za častitke in izkazano mi čast. Gospod govornik je naglašal velike zasluge, ki pa niso vse moje, marveč splošnega delovanja mojih tovarišev v občinskem svetu. Jaz kot načelnik magistrata, moram se ravnati po predpisih obrtnega reda, ki pa ni po volji obrtnikom. Obrtni red, ki je ravno sedaj predložen v izpremembo državni zbornici, boče akoravno že ne popoln, vendar pa veliko boljši za obrtnike kot je pa sedanji.

Moje delovanje se deli v dva dela in sicer kot župan in kot načelnik mestnega magistrata. Kot župan radovoljno storim vse kar bi utegnilo koristiti obrtnikom, kot načelnik magistrata v prenešenem delokrogu se moram pa ravnati po zakonu, dasi mnogokrat sam izprevidim, da moje postopanje ni v korist obrtnikov. Želeč, da bi se v državni zbornici sprejel oziroma odobril času primeren obrtni red, ki bi obrtnikom služil v korist in varstvo neopravičene konkurence, se opetovano zahvaljujem in zatrjujem, da bodem i nadalje, dokler mi bo mogoče, obrtnikom njihove težnje radovoljno zagovarjal in želje podpiral.

Nato je gospod Tosti predstavil gospodu županu navzoče zastopnike obrtnih zadrug, s katerimi se je zgovarjal v obrtnih zadevah in se od njih najprijaznejše poslovil.

Zapečateni steklenice. Obrtne oblasti so poslale z drugam naslednji poziv, naj oddajo svoje mnenje: „V zmislu zakona z dne 23. junija 1881 drž. zak. štev. 62. vsebuje obrt trgovine z žganimi opojnimi pijačami pravico do prodaje žganja v zaprtih posodah.

Kot zaprte posode je v zmislu gori navedenega zakona umeti na trgovski običajni način zaprte sode (bečke) in zapečateni steklenice. Podrobnejša pojasnila, kako je umeti izraz zapečateni steklenice je podalo c. kr. finančno ministerstvo z odlokom z dne 16. oktobra 1881 štev. 31.342 ter z dne 12. junija 1899 št. 29.146.

Ker pa omenjena pojasnila z ozirom na sedanje razmere ne zadostujejo več, namerava c. k. trgovsko ministerstvo porazumno s c. kr. finančnim ministerstvom dati nove določbe glede prodaje žganja v zapečatenih steklenicah. Po teh določbah bi bilo kot zapečateni steklenice smatrati le take steklenice, ki imajo: 1.) tako zapiralo, ki se brez posebnih sredstev (nož, škarje, kleščice, mačka) ne da zlahka odstraniti, 2.) ki so opremljene s pripravo, ki se mora uničiti ali poškodovati, preden se more odstraniti zapiralo.

V zmislu te določbe bi bila n. pr. zapečateni steklenica ona steklenica, ki bi bila zamašena s tesno se sprijemajočim zamaškom ter opremljena s pečatom, segajočim čez zamašek do stekleničnega vratu.

Vsled ukaza c. kr. deželne vlade z dne 31. majnika t. l. štev. 11.590 se zadruga pozivlja, da se tekom 8 dni izjavi o umestnosti in primernosti odloka, ki bi na gori označeni način omejil pojem zapečateni steklenice. Ker je mnogo obrtnikov, ki se poleg svojega obrta pečaja tudi s prodajo žganja v zaprtih steklenicah, in ki ne pripadajo nobeni zadrugi, se prosi,

da pošljejo svoje mnenje v tem oziru nam. Naše glasilo je rade volje pripravljeno vposlana mnenja objaviti in tudi na primernem mestu priporočati.

Redni občni zbor deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug se vrši kakor poročamo na drugem mestu, dne 5. julija t. l. Opozarjamo vse gg. delegate, da se zanesljivo udeležijo tega zbora ter stavijo na njem svoje želje in zahteve. Zveza je za obrtnike ena najvažnejših korporacij, zato je treba vedno gledati, da je v nji zastopan cvet slovenskih obrtnikov. Volil se bo tudi nov odbor in zato polagamo gg. delegatom na srce, da izvolijo v odbor delavne in za obrtni stan vnete odbornike.

Obrtno delo v kaznilnicah in prisilnih delavnicah nareja obrtnikom in industrijalcem čimdalje občutnejšo konkurenco, katero prenašajo produktivni sloji tem težje, ker navzlic škodi, ki jo trpijo, morajo še potem davkov, ki jih plačujejo, donošati k vzdrževalnim stroškom tistih naprav, katere so jim v hudo nadlogo. Vkljub mnogoštevilnim pritožbam in ogorčenim protestom na raznih shodih ter vkljub mnogoletnim prizadevanjem gospodarskih zastopnikov se zlo ni zmanjšalo; narobe, v javnost prihajajo zopet in zopet vesti, da se v kaznilnicah in prisilnih delavnicah celo pričinja uvajati strojno delo za razne obrtne in industrijalne stroke. Kaj pomaga, ako se je na eni strani v pomoč obrtnemu stanu oživotvorilo razne pospeševalne zavode in naprave, ki naj dvignejo tehnično zmožnost in znanje obrtnega stanu, ako se na drugi strani z vso silo neposredno od države same ustvarja produkciji popolnoma nepotrebne, pa jako nevarne konkurenta, ki so mu poleg drugih ugodnosti na razpolago neprimerno cenejše delavne sile. V Avstriji obstoji 15 kaznilnic za moške in 6 kaznilnic za ženske, v katerih je skupaj kakih 15.000 kaznjencev. Vzdrževanje teh kaznilnic nalaga državi breme v letnem znesku 5 milijonov kron. Delo v kaznilnicah je vrglo v preteklem letu 1.037.204 K, od katerega zneska je bilo odkazanih 268.628 K kaznjencem samim. Na enega kaznjenca pride zaslužka 70 kron; državni vzdrževalni prispevek znaša za kaznjenca na leto 307 K. Mimo navedenih kaznilnih zavodov je v Avstriji 15 prisilnih delavnic in 27 poboljševalnic, namenjenih zlasti mladoletnim zlikovcem. Znana stvar je, da je tudi v zadnje omejenih zavodih v znatni meri uvedeno obrtno delo, vsled katerega trpe zlasti mali in srednji obrtniki tembolj, ker se prav često prevzemajo za neznatna plačila neposredno tudi naročila zasebnih strank. Obrtno delo po teh zavodih obsega zlasti krojaške in čevljarke izdelke; posega torej v dve maloobrtne stroki, ki dandanes itak komaj dihaata vsled tovarniškega dela. Priljubljen ugovor proti zahtevi, da se odpravi, odnosno utesni obrtno delo po kaznilnicah in prisilnih delavnicah, je povdarjanje dejstva, da kaznjenci ne morejo in ne smejo biti brez dela ter da morajo tudi sami — tudi ne glede na vzgojevalne zahteve — pripomoči k stroškom za vzdrževanje. Tej potrebi, ki se splošno pripoznava, nihče ne ugovarja. Ali kaznjencev ni treba uporabljati za obrtno delo, za katero je dovolj pridnih in delavoljnih rok v obrtnem stanu samem. Notorično dejstvo je, da je za poljska, kmetijska in gozdarska dela vedno občutnejše pomanjkanje delavnih sil.

Tu je torej prostora in prilike dovolj, da se zaposlijo kaznjenci. Čemu uporabljati kaznjence v obrtnem delu in jemati mnogoštevilnim ekzistencam delavne prilike, ko je dela dovolj v strokah, katere celo neobhodno potrebnih delavskih moči često za drag denar ne morejo dobiti. Tudi pri raznih gradbenih delih je mogoče, s pridom uporabljati kaznjence, kateri stopijo tako na mestu inozemskih, zlasti italijanskih delavcev, ki leto za letom odnašajo iz države lepe svote. Zdi se nam, da na vodilnih mestih manjka le resne in dobre volje, ustreči opravičenim in utemeljeni želji obrtnega stanu. Pridejo v poštev tudi vodstva in upraviteljstva zavodov, ki se v konservativnosti in mali prilagodilni zmožnosti ne morejo ločiti od stare izvožene ceste. V prilogi komoditeti res ni, ako se kaznjenci uporabljajo za delo izven zavodov. Uprava bi dajala več posla in opravila.

Posredovalnica „Slovenskega obrtnika“

Priobčevanje oglasov in ponudb za delo v tej rubriki je za naročnike lista brezplačno. Nenaročniki plačajo za enkratno objavo: Samostojni obrtniki 80 v, pomoč-

niki in vajenci 50 v, kateri znesek je vnaprej poslati. — Naznanila sprejema upravništvo „Slovenskega obrtnika“.

Posredovalnica dež. zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani je pri načelniku gosp. Mate Valentiču, Šelenburgove ulice. — Pristojbina za člane: 40 v, za nečlane 1 K. Pomočniki so pristojbine prosti.

Posredovalnica zadruga gostilničarjev in kavarnarjev je na Starem trgu št. 19 v Ljubljani. — Oglase sprejema istotam za družni načelnikv. g. ITosti.

Več mizararskih pomočnikov v trajno delo takoj sprejme proti dobri plači. **Matko Malovič**, mizar v Novem mestu.

Poštenega **kovaškega učenca** sprejme **Ivan Sterle**, in močnega kovač in živinozdravniški pomočnik v KRŠKEM, pod navadnimi popoji.

Dobro idoča
kovačnica, konj in voz
se želi kupiti.

Poizve se pri **M. Žumer** v Železnikih (Gorenjsko).

Pozor, sedaj je priložnost!
Proda se takoj dobro idoča brivnica
brez konkurence za 400 kron.

Kje, pove upravništvo „Slovenskega Obrtnika“.

Mizararski učenec se sprejme pr Antonu Lekše, mizar-skem mojstru v Mozirju na Štajerskem pod navadnimi pogoji.

Hiša v Ljubljani, v kateri se nahaja dobro idoča **gostilna** kakor tudi velik hlev, proda se takoj. Več poizve se v upravništvu „Slovenskega obrtnika“.

Pozor! Čevljarji Pozor!

Surovinsko društvo

čevljarke obrtne zadruga

v Ljubljani, Sv. Petra nasip 7

priporoča svojo bogato zalogo vseh

čevljarških potrebščin.

Kupujte edino le v surovinskem društvu

in prepričali se bode te o dobrem blagu in nizki ceni. **Držite se gesla: Svoji k svojim!**

Prodajalna je na

6 **Sv. Petra nasipu v Ljubljani.**

Lepa priložnostna darila!

Krasna darila ❖ ❖

za razne prilike:

ure, verižice, zapestnice,

najrazličnejšo

zlatnino in srebrnino

splah, tudi v modernem, secesijoni-
stičnem slogu, po najnižjih cenah pri-
poroča p. n. občinstvu

Fran Čuden

urar in trgovec v Ljubljani, Prešernove ulice.

Filijalka: Mestni trg.

Nov ceniki tudi po pošti brezplačno.

Pozor! Prva slovenska zaloga
zobotrebcev.

Lastnik: Josip Plankar, Dolenjska cesta 53.

Cenjeni gostilničarji se opozarjajo, da je to edina slovenska tvrdka.	100 butarc	K 1:20	Odmencem, kateri naročijo večje število, primeren post. . . . .
	„ „	1 80	
	„ „	2:60	
	„ „	3:20	
	„ „	5:20	
Cene nizke. — Postrežba točna.			

Tvrdka

ČEŠNIK & MILAVEC

Špitalske ulice v Ljubljani Lingarjeve ulice

priporoča slavn. občinstvu

izvanredno lepo svojo zalogo

suknenega, modnega

manufakturnega blaga

po najnižji ceni.

12-7

!! Postrežba strogo solidna !!

Ustanovljeno leta 1852.

Milko Krapeš, urar
v Ljubljani,

Jurčičev trg št. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo

zlatih, srebrnih, tula- in nikelastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.

Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam izredno veliko svojo **zalogo furnitur.**

Glavno zastopstvo za Kranjsko **zaloge strun za nihalne ure** v vseh dolžinah in debelostih.

24-8

Cenik tiskovin

za vodstvo obrtnih zadrug.

Izdala deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug.

Založila tiskarna **J. Blasnik nasledniki v Ljubljani**, Breg 12.
Obr. 1. **Učna pogodba** 10 kom. 20 v. Obr. 2. **Knjiga zadružnih dohodkov** 10 kom. 60 v. Obr. 3. **Knjiga zadružnih stroškov** 10 kom. 60 v. Obr. 4. **Zapisnik pomočnikov** 10 kom. 60 v. Obr. 5. **Zapisnik zadružnih članov** 10 kom. 60 v. Obr. 6. **Zadružnih vajencev** 10 kom. 60 v. **Pobotnice**, blok à 100 listov 1 blok 80. a

Ivan Sirk klavec in prekajevalec mesa v Ljubljani

Poljanska cesta 7, prodaja na drobno v Šol. drevoredu

priporoča p. n. občinstvu, sosebno gg. gostilničarjem svoje izborna prekajeno in okusno prašičje meso. — Jako fine klobase, izborna šunka in drugo vedno sveže, v stroko spadajoče blago vsak dan na razpolago. — Pošilja se tudi po pošti.

Prva dolenjska

tvornica lončenih peči

Iv. Appe v Kandiji

pri Novem mestu

priporoča sl. občinstvu in častiti duhovščini

svojo bogato zalogo

lončenih peči in štedilnikov

za stanovališča, šole, župnišča, gostilne in večje dvorane. Trpežnost peči proti vročini in nespremenljivost barve odlikujeta izdelke te tvrdke pred vskimi drugimi.

Jamstvo zagotovljeno, postrežba poštna, cene nizke.

Matko Malovič

mizar v Novem mestu

se priporoča slavnemu občinstvu v izvršitev poljubnih

v mizarstvo stroko spadajočih del

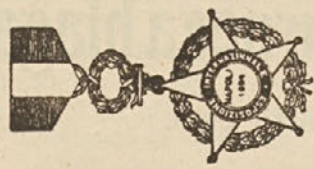
katera izdeluje mehaničnim načinom v najraznovrstnejšem poljubnem slogu solidno in poceni.

Ivan Kregar

v Ljubljani, Poljanska cesta 15

izdeluje predmete iz bronca, poniklja, posrebrni in pozlati stare stvari.

7

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

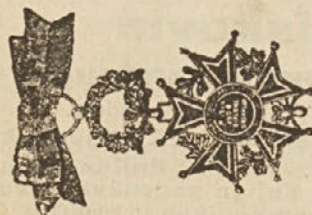
Hidravlične vidre in sesalke

Josip Weibl

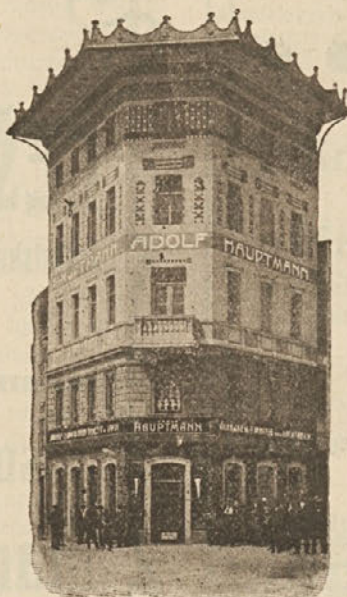
J. Spreitzerja nasl. Ljubljana, Slomškove ulice 4

priporoča se slavnemu občinstvu in prečistiti duhovščini v izdelovanje v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroji, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križje, stedičnike, strelovode, železna okna, železne stole itd. Specialiteta: valjni zastori in solinčne plahite po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov

8

Prodaja na debelo in drobno!

Ceniki zastonj in franko!

Ceniki zastonj in franko!

Ustanovljeno leta 1832.

Priznано najboljšje in najizdatnejše oljnate barve

firnež, edino le iz kranjskega lanenega olja, in

najfinejše lake angleške, za vozove, kočije itd.

barve za umetnike, fine oljnate barve za študije dr. Schönfelda;

akvarelne barve, trde in tekoče;

tempera-barve v tubah za umetnike in šolo,

pastelne barve, raznobarvne tinte, tuše in barve za obreze knjig, bronce, slikarsko platno in papir, palete, škatlje za študije, čopiče za umetnike, slikarje cerkvâ in sob, pleskarje in mizarje

najnovejše slikarske vzorce, prodaja in ima v zalogi:

Adolf Hauptmann

Prva tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Največja zaloga mavca (gips), karbolinaja, kleja za mizarje, hišnih fasadnih barv za apno in najboljših čopičev za zidarje in vsako obrt.

Zahtevajte cenike!

L. MIKUSCH

tovarna dežnikov in solnčnikov v Ljubljani, Mestni trg šte. 15

priporoča svojo veliko zalogo **dežnikov in solnčnikov**

priprostitih in elegantnejših. solidno, trpežno izdelanih po najnižjih tovarniških cenah.

Prevleke in poprave izvršese dobro in poceni

Lepe priloznosti

naj ne zamudi, kdor hoče poceni kupiti

hišo v Črnomlju

na Glavnem trgu št. 18,

pripravno za vsako obrt in trgovino. Ker je v bližnji bodočnosti zasigurana gradnja železnice skozi Črnomelj, je upoštevati, da se more sedaj kupiti po ceni. — Pojasnila daje g. Davorin Frančič v Novem mestu.

Krojač

Fran Jeločnik

Ljubljana, Trubarjeve ulice 2

priporoča slav. občinstvu svojo

krojaško obrt.

Naročena dela izvršujejo se točno in ceno.

Panorama-Rosmorama

v Ljubljani, Dvorni trg 3 pod „Narodno kavarno“

Stalna razstava odlikovanih izvornih slik na steklu. o Vsak teden nova serija. Potovanje po vsem svetu. Jako zanimivo in poučljivo za odrasle in mladino. Znamenitost prve vrste za slehernega. Elektr. razsvetljava

Tovarna stolov

Franceta Švigeljna

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko

izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence.

Ilustrovani cenik pošlje se na zahtevo zastonj in franko.